

ilustracje: Andrzej Wróblewski

ŚZYZYFR

PANA
TWARDOWSKIEGO

TRASA Nr 1

Bydgoskie Centrum Informacji

ul. Batorego 2

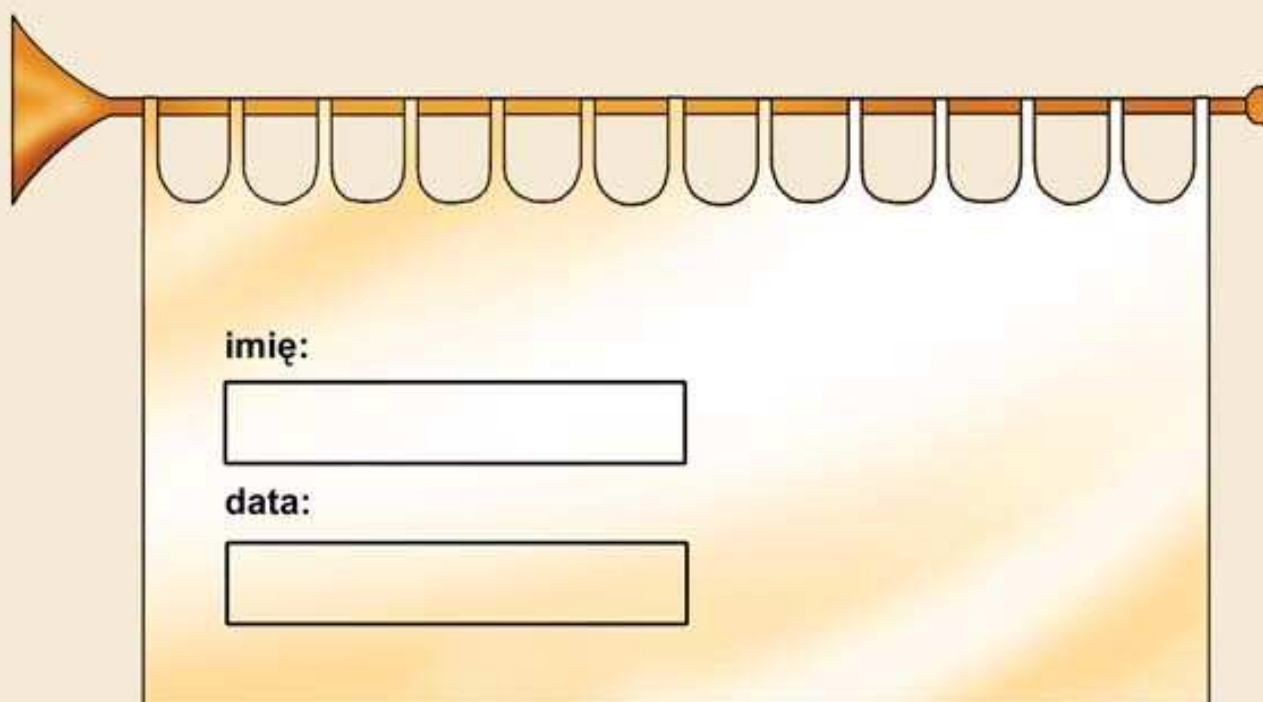
85-104 Bydgoszcz

www.visitbydgoszcz.pl

www.facebook.com/BydgoskieCentrumInformacji

www.facebook.com/welcometobydgoszcz

bci@visitbydgoszcz.pl

imię:

data:

Rozpoczęcie wędrowki potwierdź przybiciem pieczęci startowej w Bydgoskim Centrum Informacji. Tu otrzymasz dalsze instrukcje ;]

Łody odkrywco,
jestem kogutem
Mistrza Twardowskiego

i zapraszam Cię na spacer
po bydgoskiej starówce.

Słuchaj dobrych rad,
wskazówki czytaj uważnie,
maszeruj ostrożnie
i zgaduj odważnie.

Cyferki po kolei kolekcjonuj
i ładnie ułóż w jeden ciąg.

Na końcu trasy skrzynkę znajdź
i szyfr z tych cyferek złam.

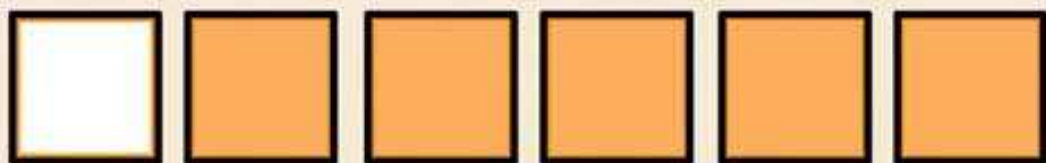
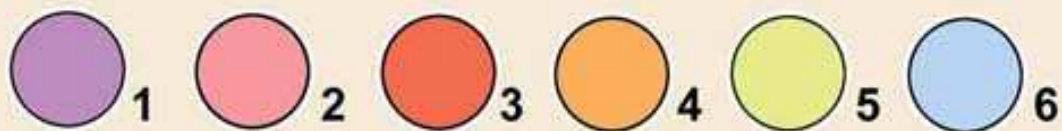
Tam zasłużona czeka Cię nagroda,
tylko trasy już koniec, a szkoda.

Jeśli otworzysz skrzyneczkę żwawo,
będę bił Tobie brawo.

PTAK 2012

Czy wiesz że....

Po wyjściu z BCI rozejrzyj się dobrze, ponieważ na jednej z kamienic możesz odnaleźć figurę niedźwiedzia.

2

Zagadka:

Jakiego koloru jest kamienica Pana Twardowskiego?

Wybierz odpowiedni, a cyfra obok stojąca jest pierwszą w naszym szyfrze.

Dostojnie i pięknie się Pan Twardowski
kłania swym gościom o 13.13 i 21.13
z okna kamienicy nr 15.

Mag przebywał tu kilka wieków temu.
Według legendy podpisał pakt z diabłem,
aby mieszkańcom żyło się lepiej.
Odmladzał, a także leczył ludzi.

Czy wiesz że....

*W kamienicy nr 15 oglądamy Pana Twardowskiego, ale gospoda Pod Zgorzelcem,
w której często przesiadywał, mieściła się w kamienicy pod nr 19.*

100

O=U

~~K~~

~~KR~~

T=N

~~AS~~

Rysunek przedstawia cień, jaki rzuca studzienka.
Dokładnie popatrz i zastanów się.
Tylko jeden z nich jest właściwy. Wiesz już, który?

Odwróć się, znajdź fontannę,
to kolumna z rzeźbami dzieci,
bawiącymi się z gęsią.

Stoi przed schodami
prowadzącymi
do Wojewódzkiej i Miejskiej
Biblioteki Publicznej.
Rozwiąż rebus, a dowiesz się
jak jest nazywana.

Sekret:
Zdradzę Tobie
pewien sekret.
Obróć się wokół
własnej osi
siedem razy,
stań na jednej nodze,
obejdź studzienkę dookoła,
aż znajdziesz wizerunek
wyrzeźbionego mojego
pradziadka, koguta.

Czy wiesz że....

Fontannę ufundowali założyciele apteki „Pod Złotym Orłem”, która do dziś
znajduje się przy Starym Rynku, a nad nią czuwa nie kto inny jak Złoty Orzeł.

Połącz punkty od 1 do 100.
Wiesz już, kto ukrywa się
na rysunku?

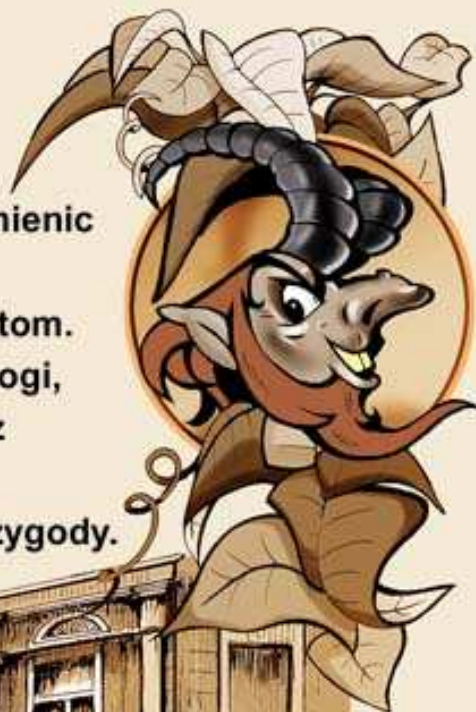

eśli uważnie wykonalesz zadanie z lewej strony - już wiesz jak wygląda Węgliszek.

Znajdź go teraz na jednej z narożnych kamienic przy Starym Rynku. Zawisł on przy kawiarni jego imieniem zwanej, aby patronować bydgoskim artystom. Gdy go znajdziesz, nie zwracaj uwagi na diabełka nogi, bo kierunek wskażą Ci jego rogi. Po drodze miniesz wielki pomnik oraz Ratusz.

To dopiero początek Twojej przygody.

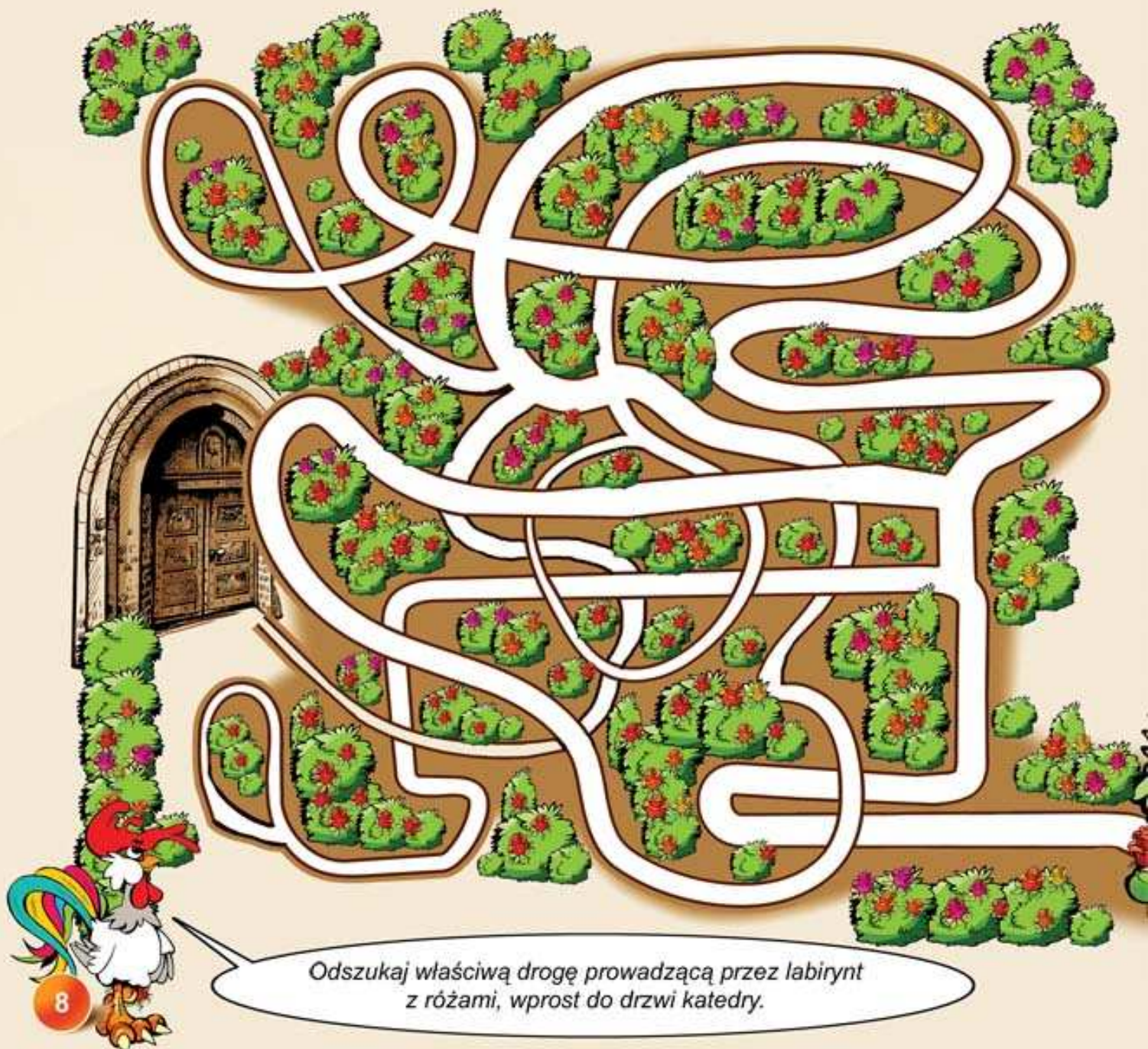

Zadanie:

Podrap się po nosie, podskocz z przysiadu i niech Twoim oczom twarz Węgliszka się ukaże na poręczy przed wejściem po prawej i lewej stronie.

Czy wiesz że....

Węgliszek to kawiarnia artystyczna, oprócz kawy i herbaty serwuje doznania artystyczne, odbywają się tu liczne koncerty i spotkania autorskie.

Odszukaj właściwą drogę prowadzącą przez labirynt z różami, wprost do drzwi katedry.

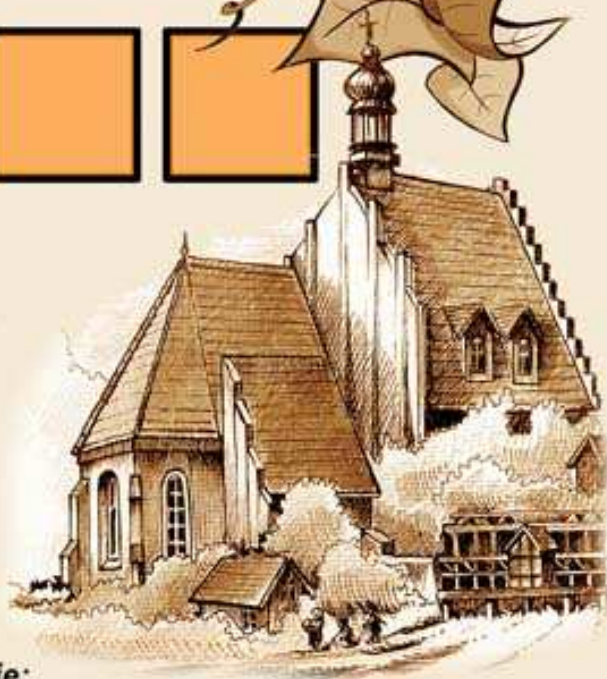
dnalazłeś już właściwą drogę do Katedry? Gratuluję!

Idąc po schodach, zobaczysz pięknie udekorowane drzwi zwane Jubileuszowymi. Zatrzymaj się teraz na chwilę i migiem rozwiąż poniższą zagadkę.

Zagadka:

Proszę, policz ile kościołów znajduje się na tych drzwiach. Liczbę wpisz w odpowiednie miejsce.

--	--	--	--	--	--

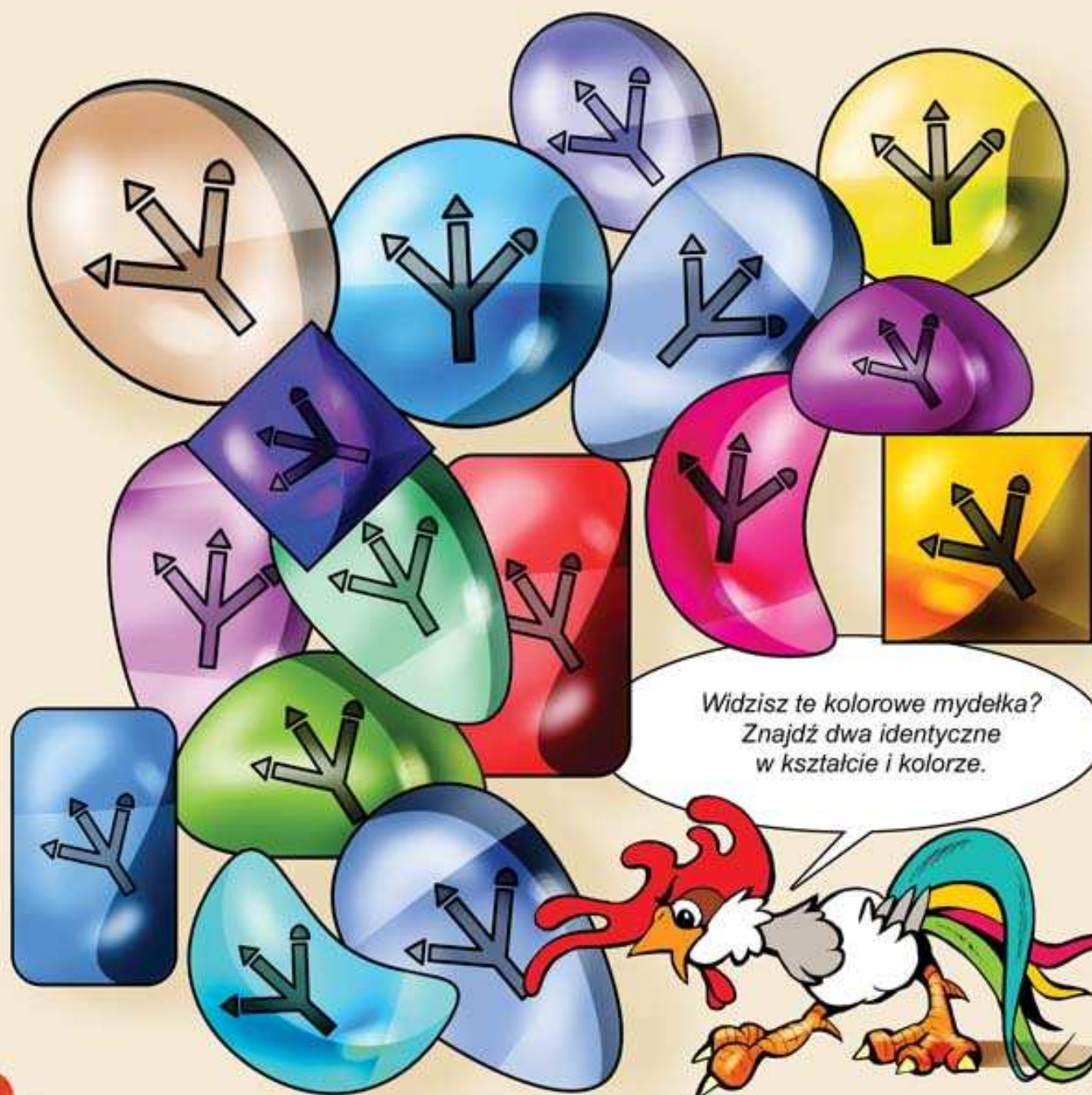

Zadanie:

Szukaj dokładnie, a znajdziesz na rynnowym okuciu symbol Polski oraz symbol papieski.

Czy wiesz że....

Katedra Bydgoska to najstarszy budynek w Bydgoszczy. Została zbudowana w latach 1466-1502, ale fragmenty ściany północnej są znacznie starsze.

Widzisz te kolorowe mydelka?
Znajdź dwa identyczne
w kształcie i kolorze.

dź wzdłuż rzeki na południe, pomoże Ci mapa, aż do Długiej ulicy dojdiesz. Tu na rogu odpocząć możesz i zajrzeć do Muzeum Mydła i Historii Brudu - to Ci się spodoba.

Potem skręć w lewo w ulicę Pod Blankami, na której mury ceglane pozostały. Zaglądaj w bramy budynków z prawej strony. Jak poszukasz dokładnie, zachowaną część baszty znajdziesz, która stanowiła fragment murów obronnych kilka wieków temu.

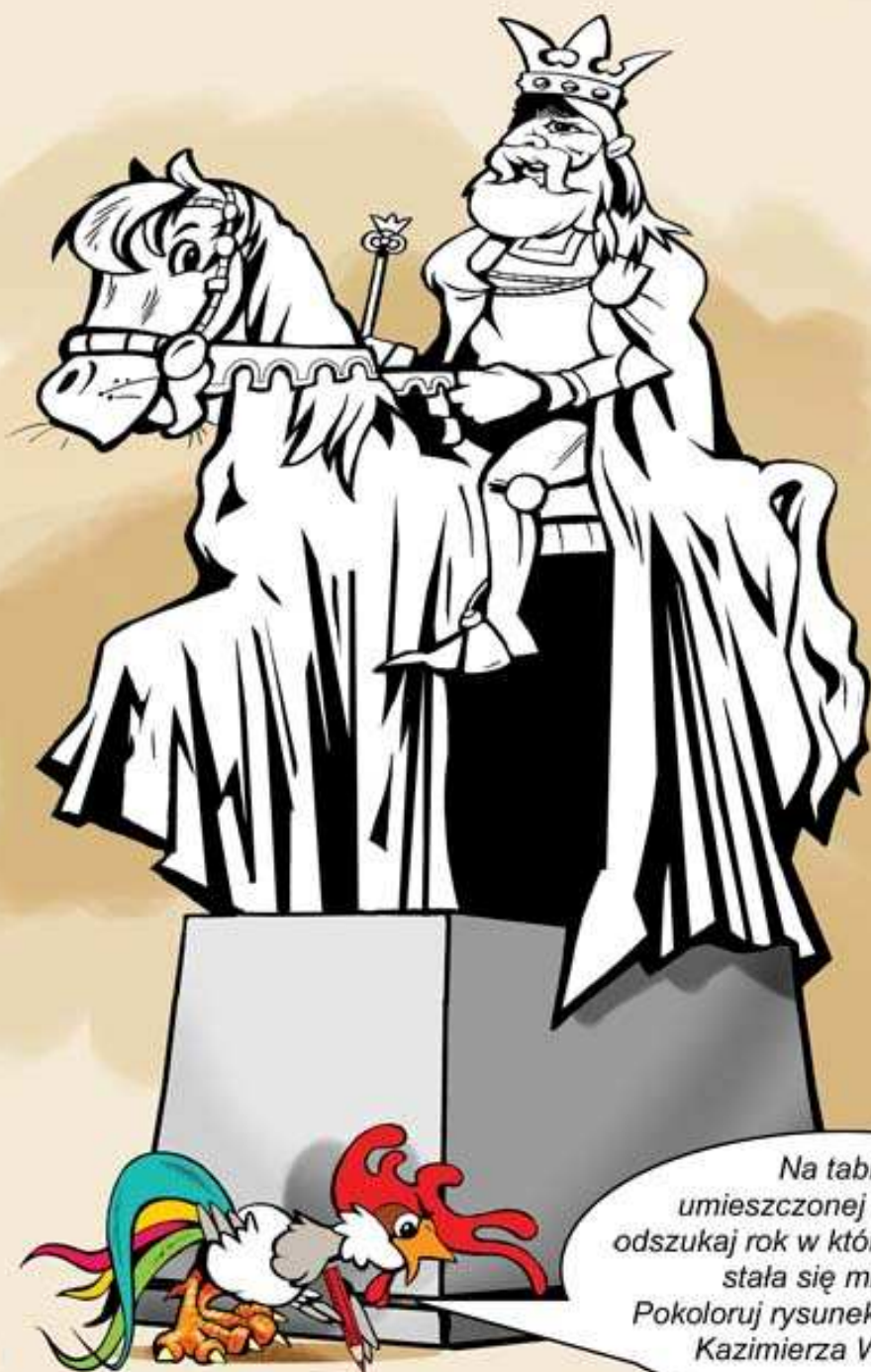

Zagadka:
Jaki numer posiada baszta?

Czy wiesz że...

Mury okalające miasto zostały wybudowane w czasach średniowiecza, a potem kilkakrotnie ulegały zniszczeniu i były odbudowywane.

W pewnym okresie były tak szerokie, że zamieszkiwali w nich poborowi i pisarze.

Na tablicy
umieszczonej na cokole,
odszukaj rok w którym Bydgoszcz
stała się miastem.
Pokoloruj rysunek z pomnikiem
Kazimierza Wielkiego.

Idąc dalej Pod Blankami wyjdiesz
na plac z królem!

Kazimierz Wielki nadał akt lokacyjny,
czyli Bydgoszcz miastem uczynił.

Co więcej, władca ten

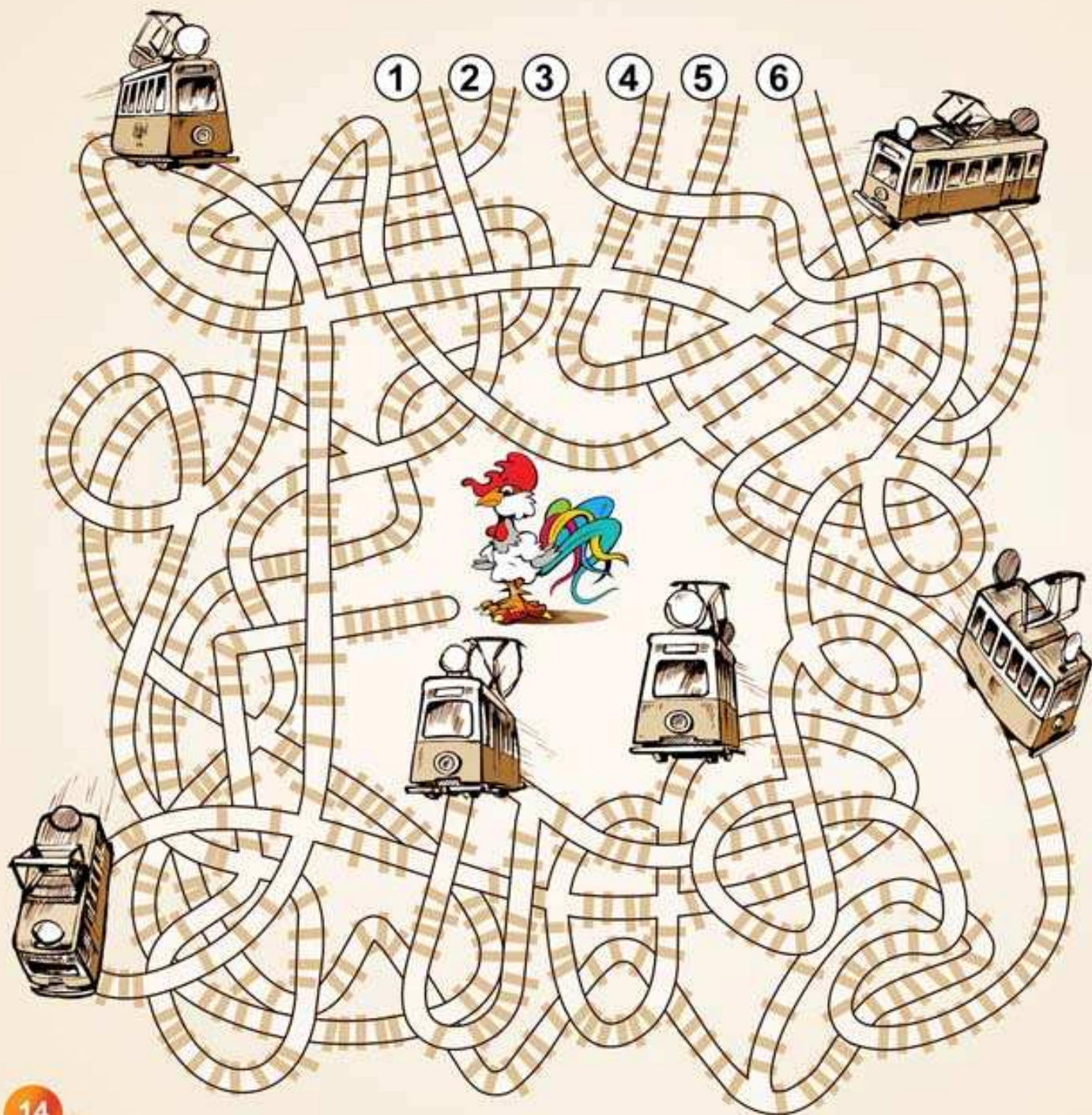
„zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”.

Zatem poszukaj murów resztki i idź wzdłuż tej ścieżki.

Czy wiesz że....

imię tego władcy nosi uniwersytet w Bydgoszczy,
IV Liceum Ogólnokształcące, most i skwer.

Wskaż, którą linią tramwajową dojedziemy do naszego koguta?

dy mury się skończą - skręć
w ulicę Jana Kazimierza i zatrzymaj się
przy starym tramwaju na ul. Długiej.

Sprawdź, jaki numer ma ten tramwaj.

– odpowiedź znajdziesz na dachu
(numer linii wpisz do szyfru).

Następnie przyjrzyj się tramwajowi

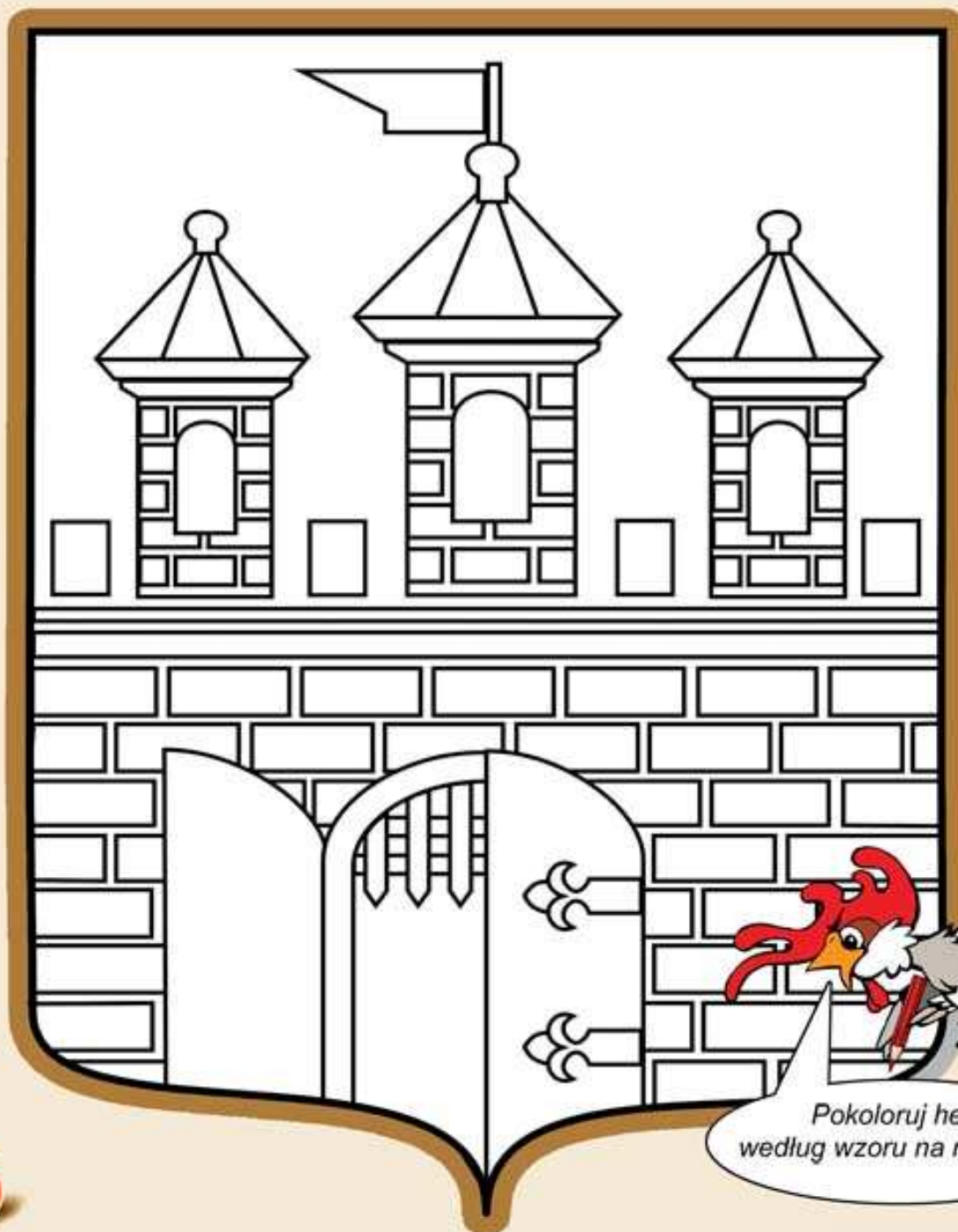
z każdej strony, a odnajdziesz numer wagonu
oraz herb Bydgoszczy.

Czy wiesz że....

Ten tramwaj ma ponad 50 lat!

Latem pełni funkcję punktu informacji turystycznej i odbywają się tu zajęcia dla dzieci.

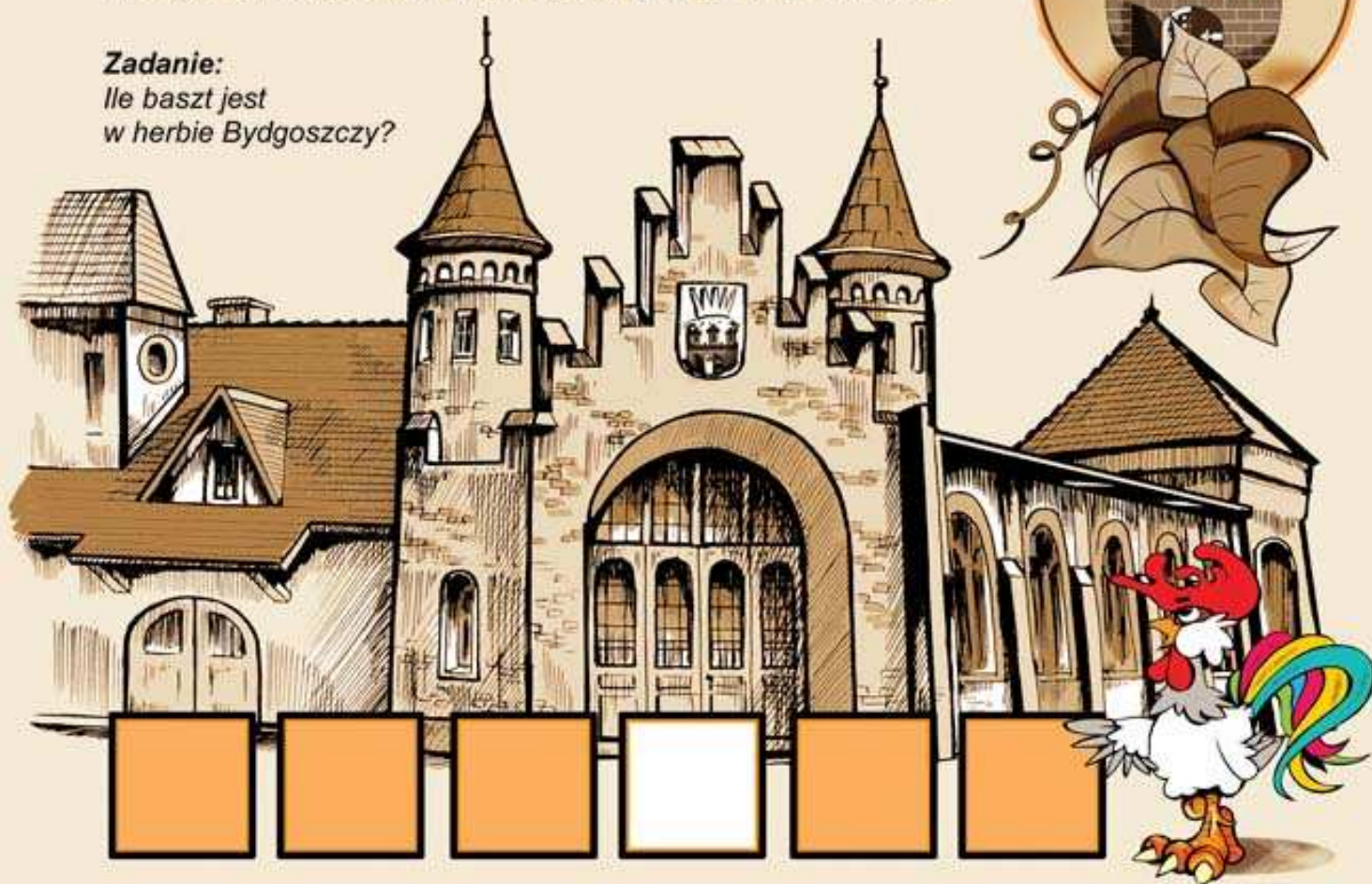

idzisz już wieżyczki, podejź bliżej,
a zobaczysz wyrzeźbiony herb.

Zwróć uwagę, że Hala swoim kształtem
również przypomina tę bramę z herbu!
Kiedyś sprzedawano tutaj tylko ryby i owoce morza.

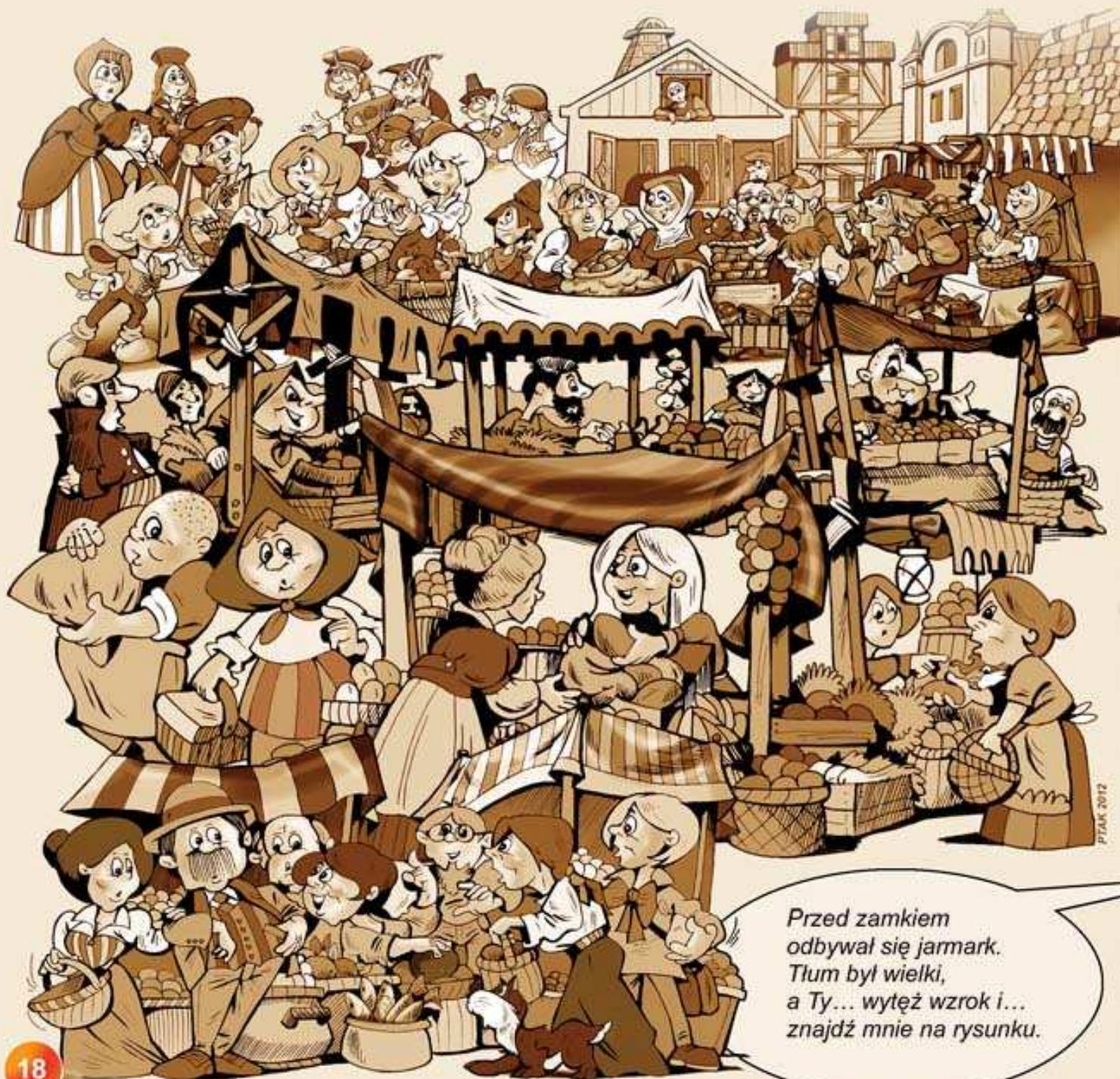
Zadanie:

*Ile baszt jest
w herbie Bydgoszczy?*

Czy wiesz że....

*W herbie miasta brama, krata w niej kuta - podniesiona. Mur z cegieł wzniesiony, wieżami
trzema zwieńczony. Dachówką niebieską przykryte jedno z jej wrót na zachód odkryte.
I flaga dumnie powiewa na wieży, zaprasza gościa, który do miasta bieży.*

Przed zamkiem
odbywał się jarmark.
Tłum był wielki,
a Ty... wytęż wzrok i...
znajdź mnie na rysunku.

by znaleźć kolejny punkt naszej wędrowki najpierw należy podejść bliżej najwyższego kościoła w mieście, potem zaklaskać i skręcić w lewo i iść całkiem prosto. Po prawej miniesz przedszkole, gdzie dawniej stał bydgoski zamek. Naprzeciw zobaczysz dwa nowoczesne budynki,

przed nimi stoi makieta zamku bydgoskiego.

Zagadka:

Obejdź dookoła, makieta zamku stań na schodkach i policz ile zamek ma kominów. Uzyskaną liczbę wpisz w odpowiednią rubrykę szybciotko.

Czy wiesz że....

Zamek został zniszczony podczas potopu szwedzkiego, a cegły zostały wykorzystane do budowy pobliskich kamienic m.in. Poczty Głównej.

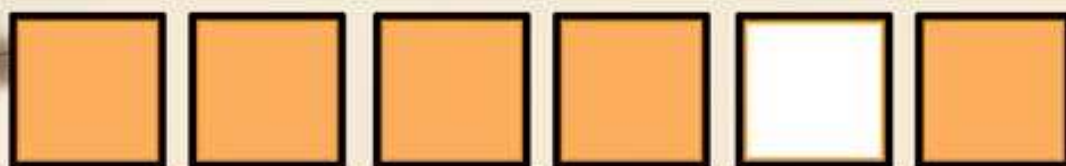

Dawno, dawno temu w spichlerzach magazynowano zboże, które przyływało rzeką. Potem z niego wyrabiano chleb. Dzisiaj w tych budynkach można oglądać część zbiorów Muzeum Okręgowego imienia Leona Wyczółkowskiego. Zobaczysz tu między innymi jak Bydgoszcz wyglądała kiedyś.

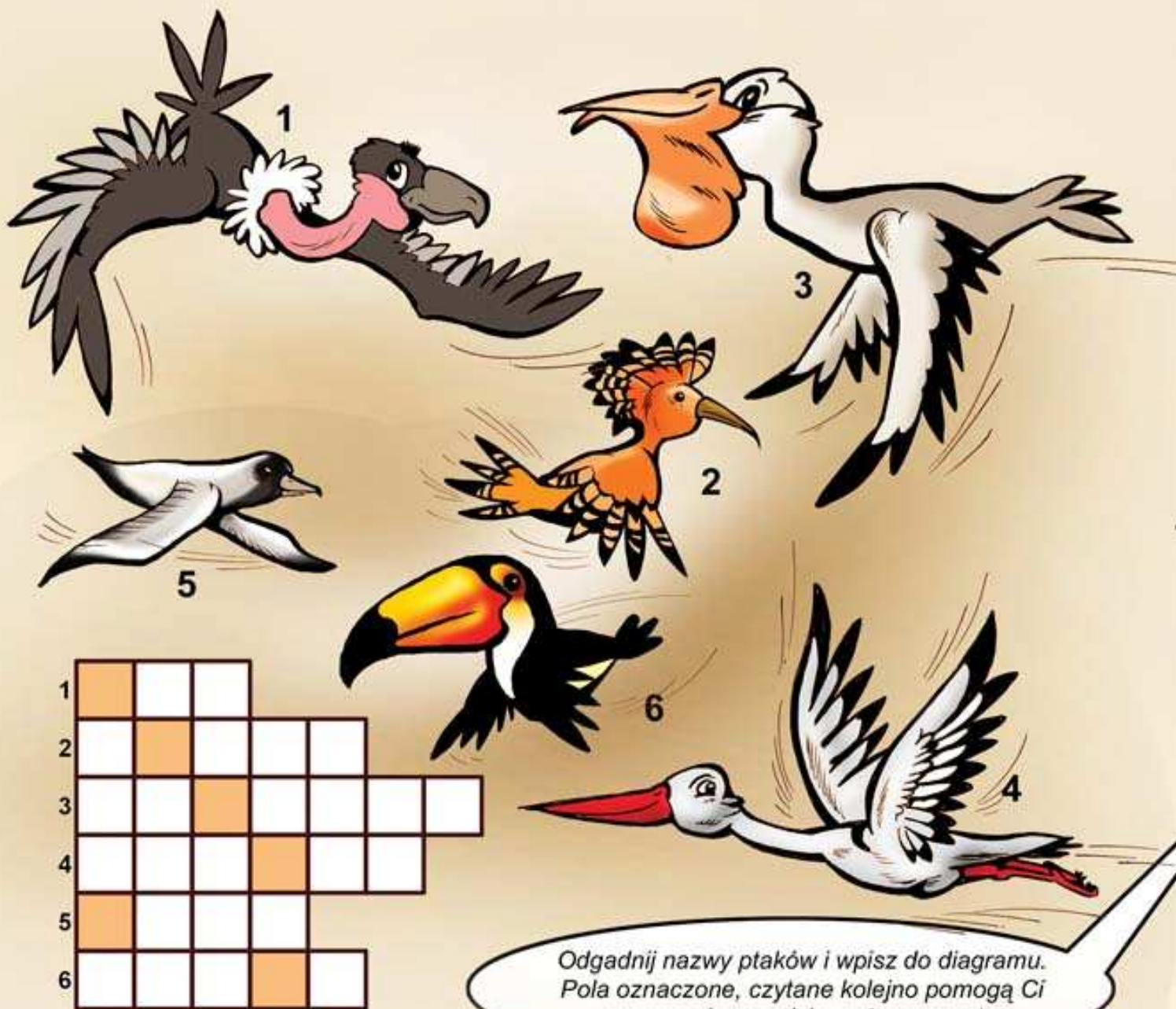
Zagadka

Budynek jest innej konstrukcji niż kamienice w pobliżu. Usiądź w amfiteatrze i policz ile skośnych belek stąd widzisz.

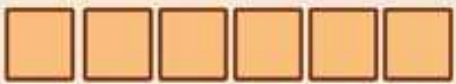
Czy wiesz, że...

Ile widzisz spichrzy? Tak. Są trzy. Dawniej stało pięć sąsiadujących ze sobą spichrzy. Dwa spłonęły w pożarze kilkadziesiąt lat temu.

Odgadnij nazwy ptaków i wpisz do diagramu. Pola oznaczone, czytane kolejno pomogą Ci w poznaniu nazwiska patrona mostu.

Jerzy

Kamiński

W ejdź na most, a w oddali
zobaczysz Stary Port,
Pocztę Główną,

Trzy Gracje, polery,
Pałacyk Lloyda,
szklane spichrze,
ale pewnie od razu

spozrzedzisz
balansującą na linie figurę
– to Przechodzący przez Rzekę.
Spójrz, towarzyszy mu jaskółka.

Zagadka:

Oblicz, a poznasz kilka tajemnic
Przechodzącego:

Wysokość: $5 - 3 =$ m

Waga: $20 + 30 =$ kg

Długość tyczki: $2 + 4 =$ m

Długość liny: $30 + 70 =$ m

Rok odsłonięcia rzeźby:

$1002 + 1002 =$

Czy wiesz że....

Jaskółka w języku niemieckim to schwalbe, a Schwalbe to nazwisko wieloletniego
dyrektora Filharmonii Pomorskiej, w której odbywają się koncerty muzyczne.

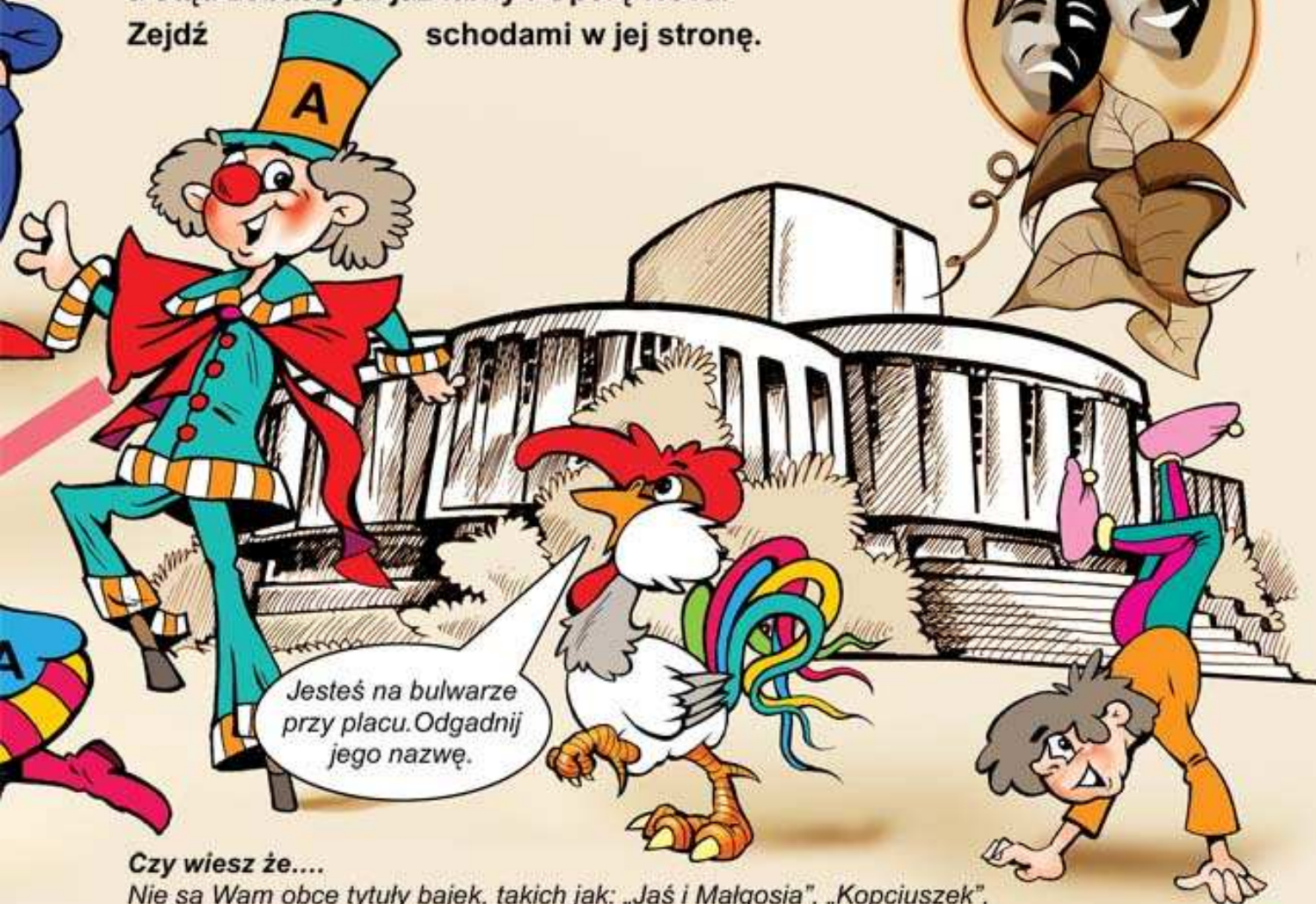

dwróć się, przejdź na drugą stronę mostu
(tylko uważaj na przejeżdżające
samochody i rowery)

a stąd zobaczysz jaz farny i Operę Nova.

Zejdź schodami w jej stronę.

Jesteś na bulwarze
przy placu. Odgadnij
jego nazwę.

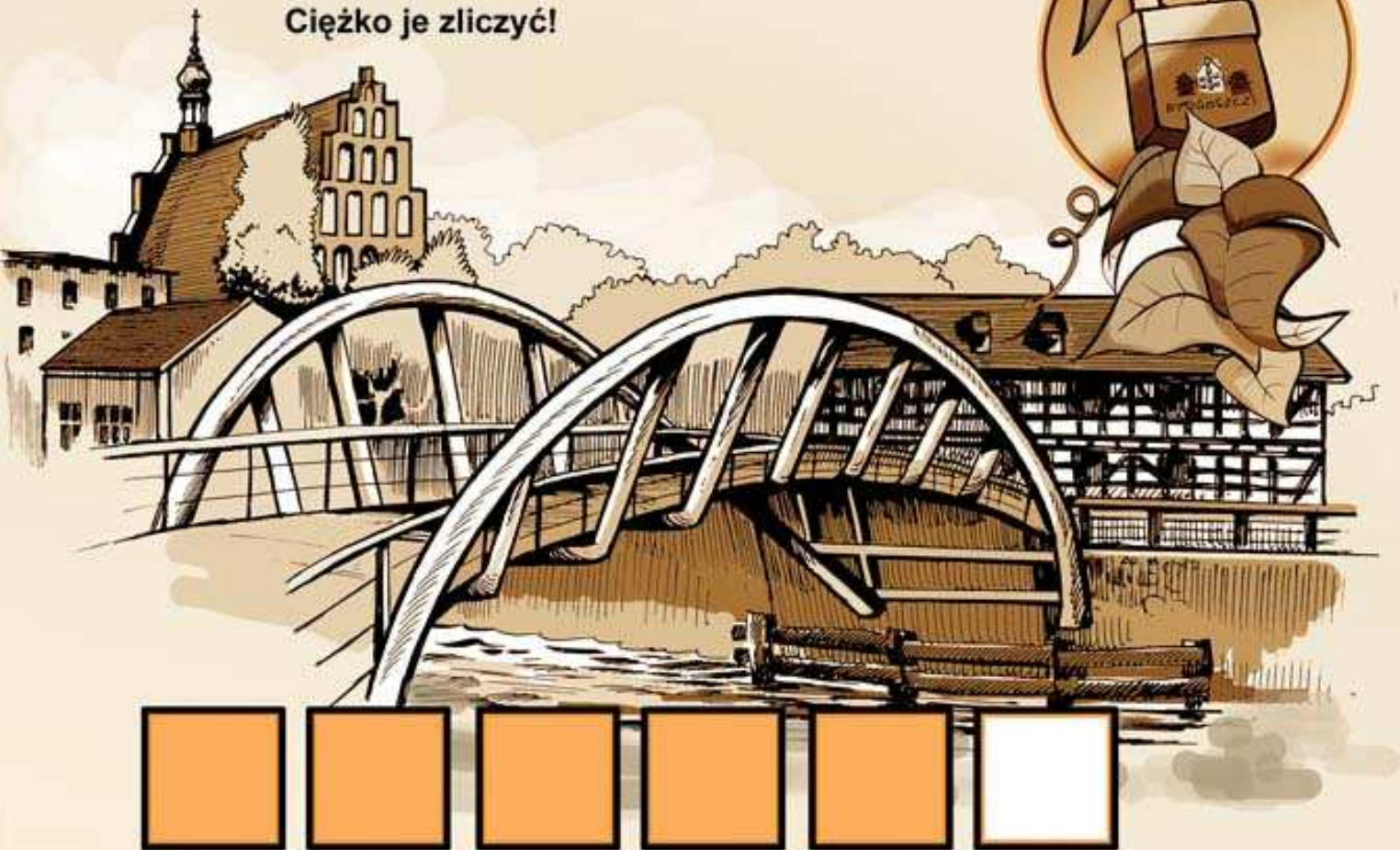
Czy wiesz że....

Nie są Wam obce tytuły bajek, takich jak: „Jaś i Małgosia”, „Kopciuszek”,
„Kot w butach” czy „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”.
Ich operowe i baletowe adaptacje można właśnie obejrzeć w Operze Nova.
Czy wiesz, że Operę budowano ponad trzydzieści lat?

pewnością widzisz już
Katedrę Bydgoską i kładkę.
Zauważyłeś kłódki na niej wiszące?
Ciężko je zliczyć!

--	--	--	--	--	--

Zagadka:

Odnajdź kłódkę, tę oznaczoną bydgoskim symbolem, odczytaj cyfrę na odwrocie i zapisz.
To już ostatnia, potrzebna do szyfru.

Czy wiesz że....

Na Wyspie Młyńskiej powstała nowoczesna marina, nosząca nazwę Przystań Bydgoszcz. Tutaj strudzeni podróżą kajakarze, żeglarze i inni wodniacy będą mogli wypocząć po swoich przygodach.

*Policz łopatkę, wiaderka i okulary,
u dzieci na tym rysunku.*

Zadanie:

28

Jak już jesteś na placu zabaw, nie zapomnij wypowiedzieć marzenia, siedząc na czerwonym, co ważniejsze ...na czarowanym krześle z filmu „Magiczne drzewo” Andrzeja Maleszki.

mfiteatr, Międzywodzie,
piasek z Międzyzdrojów,
przystanek Tramwaju Wodnego,
Dom Leona Wyczółkowskiego, Biały Spichrz,
Europejskie Centrum Pieniądza,
Galeria Sztuki Nowoczesnej,
Wenecja Bydgoska... uff

sporo tego wszystkiego na Wyspie Młyńskiej.
I nieomal zapomniałem... jest jeszcze
plac zabaw, już ostatni punkt tej trasy ...

Czy wiesz że....

Plac ma przypominać swoim kształtem statek. Możesz się wyszaleć na dwunastu urządzeniach i linarium. Zjeżdżalnia ma aż 11 metrów!

*ozbieraj wszystkie cyferki po kolei i w jeden ciąg ułóż,
a otrzymasz szyfr.*

--	--	--	--	--	--

*Miń magiczne krzesło, piaskownicę i odnajdź wierzbę,
a obok tajemniczą skrzyneczkę i tutaj wykorzystaj zebrane cyfry.*

*dało Ci się otworzyć skrzynię?
Gratuluję!
Ale to już niestety*

*koniec naszej przygody.
Obok na dyplomie, wpisz
swoje imię i potwierdź
rozwiązanie szyfru
Mistrza Twardowskiego
przyłożeniem pieczęci.*

*Nie zapomnij
zamknąć skrzyni i kłódki.
Do zobaczenia podczas kolejnej wyprawy w Bydgoszczy!!*

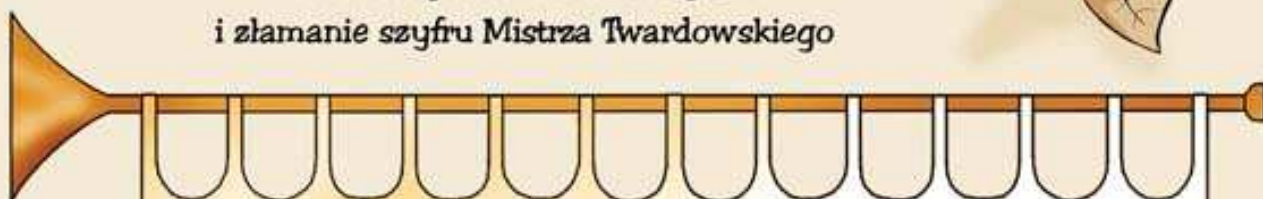

DYPLOM

dla

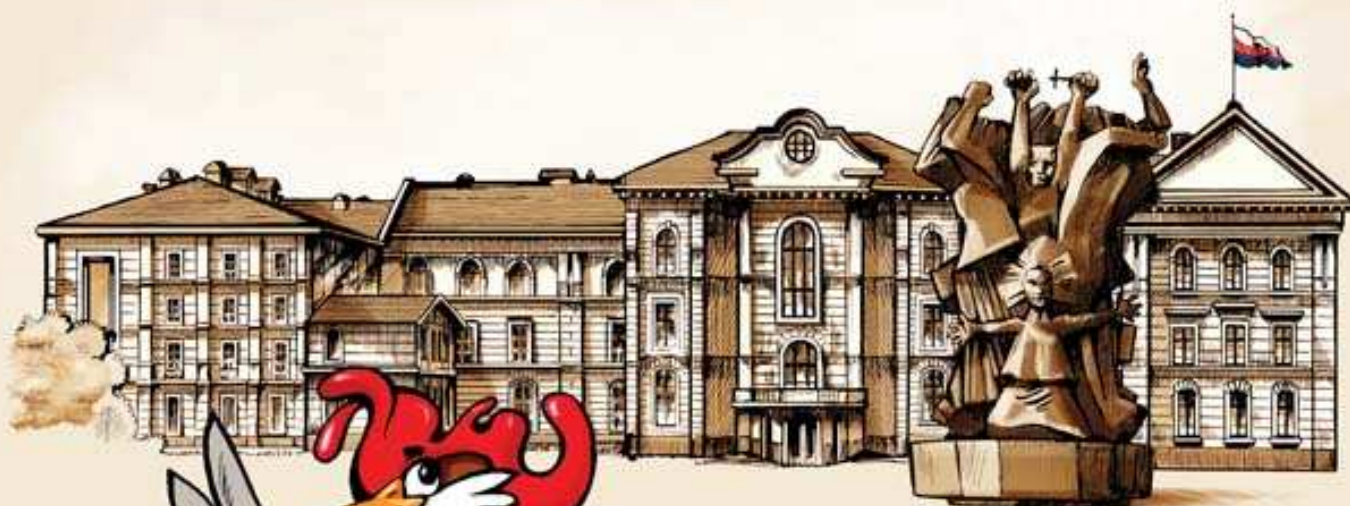

.....
za niestrudzone odkrywanie tajemnic Bydgoszczy
w trakcie poznawania Trasy Nr 1
i złamanie szyfru Mistrza Twardowskiego

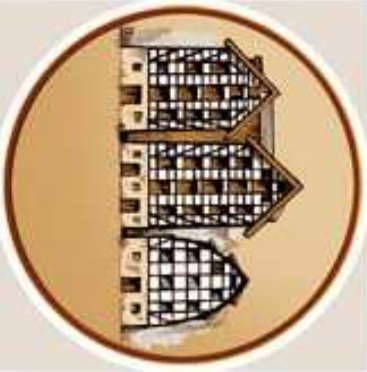
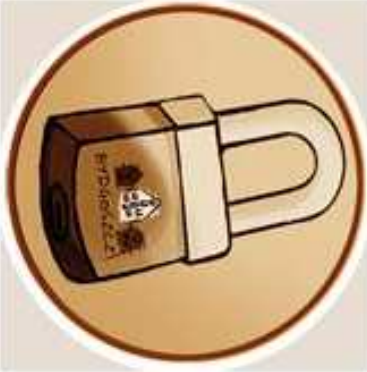
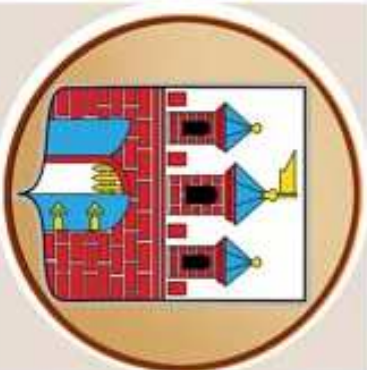

POTWIERDZAM PRZEBYCIE TRASY I ZŁAMANIE SZYFRU
PAN TWARDOWSKI

DO ZOBACZENIA
Zapraszamy ponownie!

BYDGOSZCZ

TRASA N° 1

Tuży również zrodkiem Wron psakusa.
Do jakiego miejsca pasują aż dwie naklejki?
o jedno miejsce nie ma jej wcale.
Zagadki, o które miejsce chodzi?

Bydgoskie Centrum Informacji
www.wielobydgoszcz.pl

Naklejki przyklejaj w właściwych polach,
zgodnie z kolejnymi etapami przebiegu trasy.

Bydgoskie Centrum Informacji

tel. +48 52 340 45 50

www.visitbydgoszcz.pl